

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

9 päivänä syyskuuta 2020*

Ennakkoratkaisupyyntö – Direktiivi 92/43/ETY – Luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelu – 6 artiklan 3 kohta – Soveltamisala – Hankkeen ja hyväksynnän käsitteet – Suunnitelman tai hankkeen suojellulle alueelle aiheuttamien vaikutusten asianmukainen arviointi – Päätös nesteytetyn maakaasun uudelleenkaasutukseen tarkoitettun terminaalin rakennusluvan voimassaolon jatkamisesta – Kansalliseen säännöstöön, jolla ei ole pantu direktiiviä 92/43 asianmukaisesti täytäntöön, perustuva alkuperäinen päätös

Asiassa C-254/19,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka High Court (ylempi piirituomioistuin, Irlanti) on esittänyt 13.3.2019 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 26.3.2019, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Friends of the Irish Environment Ltd

vastaaan

An Bord Pleanála,

Shannon Lng Ltd:n

osallistuessa asian käsittelyyn,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J.-C. Bonichot (esittelevä tuomari) sekä tuomarit M. Safjan, L. Bay Larsen, C. Toader ja N. Jääskinen,

julkisasiamies: J. Kokott,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Friends of the Irish Environment Ltd, edustajinaan F. Logue, solicitor, J. Kenny, BL, ja J. Devlin, SC,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

- An Bord Pleanála, edustajinaan B. Magee, solicitor, F. Valentine, BL, ja N. Butler, SC,
- Euroopan komissio, asiamiehinään C. Hermes ja M. Noll-Ehlers,

kuultuaan julkisasiamiehen 30.4.2020 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,
on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta 21.5.1992 annetun neuvoston direktiivin 92/43/ETY (EYVL 1992, L 206, s. 7; jäljempänä luontodirektiivi) 6 artiklan 3 kohdan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Friends of the Irish Environment Ltd ja An Bord Pleanála (kaavoitusviranomaisena, Irlanti) ja joka koskee viimeksi mainitun päätöstä jatkaa nesteytetyn maakaasun uudelleenkaasutukseen tarkoitettua terminaalien rakentamista varten aikaisemmassa päätöksessä alun perin vahvistettua kymmenen vuoden määräaika viidellä vuodella.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

Luontodirektiivi

- 3 Luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Kaikki suunnitelmat tai hankkeet, jotka eivät liity suoranaisesti alueen käyttöön tai ole sen kannalta tarpeellisia, mutta ovat omiaan vaikuttamaan tähän alueeseen merkittävästi joko erikseen tai yhdessä muiden suunnitelmien tai hankkeiden kanssa, on arvioitava asianmukaisesti sen kannalta, miten ne vaikuttavat alueen suojelutavoitteisiin. Alueelle aiheutuvien vaikutusten arvioinnista tehtyjen johtopäätösten perusteella ja jollei 4 kohdan säännöksistä muuta johdu, toimivaltaiset kansalliset viranomaiset antavat hyväksyntänsä tälle suunnitelmalle tai hankkeelle vasta varmistuttuaan siitä, että suunnitelma tai hanke ei vaikuta kyseisen alueen koskemattomuuteen, ja kuultuaan tarvittaessa kansalaisia.”

YVA-direktiivi

- 4 Tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista 13.12.2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/92/EU (EUVL 2012, L 26, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 16.4.2014 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2014/52/EU (EUVL 2014, L 124, s. 1) (jäljempänä YVA-direktiivi), 1 artiklan 2 kohdan a alakohdan ensimmäisessä luetelmakohdassa määritellään hankkeen käsitteen, että sillä tarkoitetaan ”rakennustyön tai muun laitoksen tai suunnitelman toteuttamista”.

- 5 Kyseisen direktiivin 1 artiklan 2 kohdan c alakohdan mukaan ”luvalla” tarkoitetaan ”toimivaltaisen viranomaisen tai viranomaisten päätöstä, joka oikeuttaa hankkeen toteuttajan ryhtymään hankkeen toteuttamiseen”.

Irlannin oikeus

- 6 Vuoden 2000 kaavoitus- ja maankäyttölain (Planning and Development Act 2000), sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasiassa (jäljempänä vuoden 2000 PDA), 40 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Ellei 2 momentissa toisin säädetä, tämän osan säännösten mukaisesti myönnetty lupa vaikutuksineen raukeaa sen jälkeen, kun asianomainen ajanjakso päättyy (sanotun vaikuttamatta sellaisten toimien pätevyyteen, jotka on tehty ennen kyseisen ajanjakson päättymistä), seuraavasti:

- a) koko luvassa tarkoitettujen hankkeiden osalta, jos kyseistä hanketta ei ole aloitettu kyseisen ajanjakson aikana, ja
- b) kyseisen ajanjakson aikana toteuttamatta jääneiden hankkeiden osien osalta, jos hanke on aloitettu kyseisen ajanjakson aikana.”
- 7 Vuoden 2000 PDA:n 42 §:ssä säädetään, että asianomaisen pyynnöstä rakennusluvan voimassaoloa voidaan jatkaa, jos olennaisia töitä on jo toteutettu rakennusluvan nojalla alun perin vahvistetun ajanjakson aikana ja jos hanke tullaan saattamaan päätökseen kohtuullisen ajan kuluessa tai jos liiketoiminnalliset, taloudelliset tai tekniset näkökohdat, joihin hakija ei voi vaikuttaa, ovat olennaisella tavalla hankaloittaneet joko hankkeen aloittamista tai olennaisten töiden toteuttamista. Viimeksi mainitussa tapauksessa voimassaoloajan jatkamista ei kuitenkaan voida hyväksyä, jos hankkeen tavoitteissa on tapahtunut niin merkittäviä muutoksia luvan myöntämispäivän jälkeen, että hanke ei enää ole kyseessä olevan alueen asianmukaista suunnittelua ja kestäväää kehitystä koskevan vaatimuksen mukainen. Hanke ei myöskään saa olla ristiriidassa ministeriön antamien suuntaviivojen kanssa.
- 8 Vuoden 2000 PDA:n 42 §:ssä täsmennetään lisäksi, että jos hanketta ei ole aloitettu, paikallisten kaavoitusviranomaisen on varmistuttava siitä, että ympäristövaikutusten arviointi tai asianmukainen arviointi tai tarvittaessa molemmat arvioinnit on tehty ennen rakennusluvan myöntämistä. Lisäajanjakso ei myöskään voi olla viittä vuotta pidempi, ja rakennusluvan voimassaolon jatkamista koskeva hakemus voidaan tehdä vain kerran.
- 9 Vuoden 2000 PDA:n 50 §:ssä säädetään, että rakennusluvan pätevyys voidaan riitauttaa ainoastaan judicial review -menettelyssä kahdeksan viikon preklusiivisessa määräajassa, jota voidaan tietyissä tilanteissa pidentää.
- 10 Vuoden 2000 PDA:n 146 B §:ssä otetaan käyttöön erityinen menettely, jolla voidaan muuttaa strategista infrastruktuurihanketta koskevaa lupaa.
- 11 Vuoden 2000 PDA:n 146 B §:ssä säädetään seuraavaa:

”_ _

- 3) Jos [kaavoitusviranomainen] katsoo, että muutos

--

b) merkitsisi merkittävää muutosta, se ratkaisee, i) tekeekö se muutoksen, ii) muuttaako se asiaomaisen rakennusluvan ehtoja -- hakemuksessa esitetystä poikkeavasti -- tai iii) kieltäytyykö se tekemästä muutosta.

4) Ennen 3 momentin b kohdan mukaisen päätöksen tekemistä [kaavoitusviranomaisen] ratkaisee, ovatko a) 1 momentin nojalla pyydetyn muutoksen ja b) kaikkien muiden muutosten, joita se tarkastelee 3 momentin b kohdan ii alakohdan nojalla, laajuus ja luonne sellaiset, että toteutuessaan muutoksella olisi todennäköisesti merkittäviä ympäristövaikutuksia (ja [kaavoitusviranomaisen] on pitänyt tehdä tämän osalta lopullinen päätös kaikkien muiden tällä tavoin tarkasteltujen muutosten laajuudesta ja luonteesta).”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

- 12 Kaavoitusviranomaisen antoi 31.3.2008 luvan nesteytetyn maakaasun uudelleenkaasutukseen tarkoitetun terminaalin rakennushankkeelle Shannonjoen jokisuun etelärannalla Kerry kreivikunnassa (Irlanti). Kyseisessä luvassa määrättiin, että työt oli toteutettava kymmenen vuoden kuluessa (jäljempänä alkuperäinen lupa).
- 13 Kyseinen hanke oli tarkoitus toteuttaa kahden Natura 2000 -alueen eli Shannonjoen alajuoksun erityisten suojelutoimien alueen (alunumero IE0002165) ja Shannonjoen ja Fergusjoen jokisuun erityisen suojelualueen (alunumero IE0004077) vieressä.
- 14 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin palauttaa mieleen, että alkuperäisen luvan myöntämispäivänä unionin tuomioistuin oli katsonut 13.12.2007 antamassaan tuomiossa komissio v. Irlanti (C-418/04, EU:C:2007:780), että Irlannin lainsäädännöllä ei pantu luontodirektiiviä asianmukaisesti täytäntöön etenkin – kuten ilmenee kyseisen tuomion 230 ja 231 kohdasta – siltä osin kuin kyseisen direktiivin mukainen vaikutusten asianmukainen arviointi rinnastettiin siinä tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista 27.6.1985 annetussa neuvoston direktiivissä 85/337/ETY (EYVL 1985, L 175, s. 40) edellytettyyn arviointiin.
- 15 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan alkuperäisessä luvassa ei viitattu luontodirektiiviin eikä kumpaankaan suojeltuun alueeseen, joihin pääasiassa kyseessä oleva hanke on omiaan vaikuttamaan, eikä se myöskään sisältänyt täydellisiä, täsmällisiä ja lopullisia toteamuksia ja päätelmiä, joilla voitiin hälventää kaikenlainen perusteltu tieteellinen epäily suunniteltujen töiden vaikutuksista.
- 16 Syyskuussa 2017 kyseisen terminaalin rakentamista ei edelleenkään ollut aloitettu ja hankkeen toteuttaja teki kaavoitusviranomaiselle vuoden 2000 PDA:n 146 B §:n nojalla hakemuksen rakennusluvan voimassaolon jatkamisesta. Se totesi tässä yhteydessä, että töiden aloittamisen viivästyminen johtui erityisesti siitä, että Irlannin kansalliseen kaasunsiirtoverkkoon pääsyä koskeva politiikka ja yleisemmin kyseisen maan taloudellinen tilanne oli muuttunut. Kaavoitusviranomaisen käsiteltäväksi näin saatettu hakemus ei merkinnyt hankkeen minkäänlaista fyysistä muutosta.
- 17 Alkuperäisen luvan voimassaolo päättyi 31.3.2018, eikä mitään töitä ollut toteutettu.

- 18 Kaavoitusviranomaisen myönsi 13.7.2018 hankkeen toteuttajalle viiden vuoden lisäajan – eli 31.3.2023 saakka – terminaalin rakennushankkeen toteuttamiseksi (jäljempänä pääasiassa kyseessä oleva lupa).
- 19 Ennakkoratkaisupyyntöstä ilmenee, että kaavoitusviranomaisen suoritti tässä yhteydessä ympäristövaikutusten arvioinnin, jonka päätteeksi se katsoi, ettei tutkitun rakennushankkeen toteuttamisen keston pidentämisellä ollut minkäänlaisia merkittäviä ympäristövaikutuksia.
- 20 Friends of the Irish Environment riitautti pääasiassa kyseessä olevan luvan High Courtissa (ylempi piirituomioistuin, Irlanti).
- 21 Tässä tilanteessa High Court katsoi, että pääasiaan liittyy unionin oikeuden tulkintaa koskevia vaikeuksia, joten se päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

- ”1) Onko luvan voimassaolon jatkamisesta tehtyä päätöstä pidettävä sellaisena hankkeen hyväksymisenä, että siihen on sovellettava [luontodirektiivin] 6 artiklan 3 kohtaa?
- 2) Vaikuttavatko seuraavat näkökohdat ensimmäiseen kysymykseen annettavaan vastaukseen?
- a) Luvan (jonka voimassaolon jatkamista haetaan) myöntäminen perustui sellaiseen kansallisen lain säännökseen, jossa ei ole asianmukaisesti pantu täytäntöön luontodirektiiviä, koska mainitussa laissa rinnastettiin virheellisesti luontodirektiivissä tarkoitettu asianmukainen arviointi ja [direktiivissä 85/337] tarkoitettu ympäristövaikutusten arviointi.
- b) Alun perin myönnetystä luvasta ei käy ilmi, onko lupahakemusta käsitelty luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdan 1 vaiheen tai 2 vaiheen mukaan, eikä se sisällä ’täydellisiä, täsmällisiä ja lopullisia toteamuksia ja päätelmiä, joilla voidaan hälventää kaikenlainen perusteltu tieteellinen epäily’ suunniteltujen töiden vaikutuksista asianomaiseen alueeseen, kuten [24.11.2011 annetussa tuomiossa] komissio v. Espanja (C-404/09, EU:C:2011:768) edellytettiin.
- c) Luvan alkuperäinen voimassaoloaika on päättynyt, ja sen johdosta luvan vaikutukset ovat päättyneet koko hankkeen osalta. Töitä ei voida toteuttaa luvan perusteella ennen sen voimassaoloajan mahdollista jatkamista.
- d) Luvan mukaisia töitä ei ollut toteutettu lainkaan.
- 3) Mikäli ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, mitä näkökohtia toimivaltaisen viranomaisen on otettava huomioon toteuttaessaan 1 vaiheen tutkinnan luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdan mukaan? Onko toimivaltaisella viranomaisella esimerkiksi velvollisuus ottaa huomioon jokin seuraavista näkökohdista tai ne kaikki: i) ehdotettuja töitä ja käyttöä koskevat mahdolliset muutokset; ii) taustalla olevissa ympäristöolosuhteissa mahdollisesti tapahtuneet muutokset, esimerkiksi eurooppalaiseksi alueeksi nimeäminen, lupapäätöksen antamispäivän jälkeen; iii) tieteellisissä tiedoissa mahdollisesti tapahtuneet merkitykselliset muutokset, esimerkiksi uudemmat tutkimukset eurooppalaisiksi alueiksi luokittelua koskevista intresseistä?

Onko toimivaltaisella viranomaisella vaihtoehtoisesti velvollisuus arvioida koko hankkeen ympäristövaikutuksia?

- 4) Onko tarpeen tehdä erottelu seuraavien välillä: i) lupa, jossa asetetaan määräaika toiminnan toteutusjaksolle (toimintavaihe), ja ii) lupa, jossa ainoastaan asetetaan määräaika ajanjaksolle, jonka kuluessa rakennustöitä voidaan toteuttaa (rakennusvaihe), mutta ei aseteta määräaikaa toimille tai toiminnalle, edellyttäen että rakennustyöt on saatettu päätöksen kyseisen määräajan kuluessa?
- 5) Miltä osin, jos ylipäättään, kansallisten tuomioistuinten velvollisuus tulkita lainsäädäntöä niin pitkälti kuin mahdollista luontodirektiivin säännösten ja [tiedon saantia, yleisön osallistumisoikeutta päätöksentekoon sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeutta ympäristöasioissa koskevan yleissopimuksen, joka allekirjoitettiin Århusissa 25.6.1998 ja hyväksyttiin Euroopan yhteisön puolesta 17.2.2005 tehdyllä neuvoston päätöksellä 2005/370/EY (EUVL 2005, L 124, s. 1; jäljempänä Århusin yleissopimus)] Århusin yleissopimuksen määräysten mukaisesti riippuu siitä, että oikeusriidan osapuolet ovat nimenomaisesti tuoneet esiin nämä tulkintakysymykset? Onko siis tarkemmin sanottuna niin, että kansallisella tuomioistuimella on siinä tapauksessa, että kansallisessa laissa säädetään kahdesta päätöksentekomenettelystä, joista vain toisessa varmistetaan luontodirektiivin noudattaminen, velvollisuus tulkita kansallista lainsäädäntöä siten, että ainoastaan direktiivin mukaista päätöksentekomenettelyä voidaan soveltaa, huolimatta siitä, että asian osapuolet eivät ole nimenomaisesti vedonneet juuri tähän tulkintaan?
- 6) a) Mikäli toisen kysymyksen a kohtaan vastataan siten, että on tarpeen ottaa huomioon se, onko lupa (jonka voimassaolon jatkamista haetaan) myönnetty sellaisen kansallisen lain säännöksen nojalla, jolla luontodirektiiviä ei ollut pantu täytäntöön asianmukaisesti, onko kansallisella tuomioistuimella siinä tapauksessa velvollisuus jättää soveltamatta kansalliseen prosessioikeuteen kuuluva sääntö, jonka mukaan hankkeen riitauttaja ei voi riitauttaa aiemman (rauenneen) luvan pätevyyttä myöhemmän lupahakemuksen yhteydessä?
- b) Onko tällainen kansallisen prosessioikeuden mukainen sääntö ristiriidassa hiljattain [17.11.2016 annettussa tuomiossa] Stadt Wiener Neustadt (C-348/15, EU:C:2016:882) vahvistetun, laiminlyönnin korjaamista koskevan velvollisuuden kanssa?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen ja toinen kysymys

- 22 Toisen ennakkoratkaisukysymyksen a–d kohdassa mainittu tilanne on seuraava: alkuperäinen lupa oli myönnetty sellaisen kansallisen lainsäädännön nojalla, jolla luontodirektiiviä ei ollut pantu asianmukaisesti täytäntöön; kyseisessä luvassa ei viitattu mainittuun direktiiviin eikä se sisältänyt täydellisiä, täsmällisiä ja lopullisia toteamuksia ja päätelmiä, joilla voidaan hälventää kaikenlainen perusteltu tieteellinen epäily suunniteltujen töiden vaikutuksista; kyseisen luvan oikeusvaikutukset lakkasivat siinä kyseisille töille asetetun määräajan päätyttyä, eivätkä työt olleet alkaneet.
- 23 Tästä seuraa muun muassa, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin lähtee olettamuksesta, jonka mukaan luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdan vaatimusten mukaista alueelle aiheutuvien vaikutusten arviointia ei ollut pääasiassa tehty ennen alkuperäisen luvan myöntämistä.

- 24 On näin ollen katsottava, että ensimmäisellä ja toisella kysymyksellään, joita on tarkasteltava yhdessä, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee lähinnä, onko päätöstä, jolla jatketaan nesteytetyn maakaasun uudelleenkaasutukseen tarkoitettun terminaalin rakennushankkeen toteuttamiselle alun perin vahvistettua määräaikaa, pidettävä luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuna hankkeelle annettuna hyväksyntänä, kun asianomaiselle alueelle aiheutuvien vaikutusten arviointia ei ollut tehty kyseisen säännöksen mukaisesti ennen hankkeen alkuperäisen luvan myöntämistä, kyseisen luvan oikeusvaikutukset lakkasivat siinä rakennustöille vahvistetun määräajan päätyttyä eikä töitä ollut aloitettu.
- 25 Luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdassa säädetään arviointimenettelystä, jonka tarkoituksena on taata ennakkovalvonnan avulla, että suunnitelma tai hanke, joka ei liity suoranaisesti alueen käyttöön tai ole sen kannalta tarpeellinen mutta joka on omiaan vaikuttamaan tähän alueeseen merkittävästi, hyväksytään vain, jos se ei vaikuta alueen koskemattomuuteen (tuomio 29.7.2019, Inter-Environnement Wallonie ja Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen, C-411/17, EU:C:2019:622, 117 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 26 Tämän osalta on palautettava mieleen, ettei se, ettei hanke, jonka ympäristövaikutusten arviointi riitautetaan, sijaitse asianomaisilla Natura 2000 -alueilla vaan niiden ulkopuolella, kuten vaikuttaa olevan pääasiassa, sulje millään tavoin pois luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdassa esitettyjen vaatimusten soveltamista. Kuten kyseisen säännöksen sanamuodosta ilmenee, siinä edellytetään, että ”kaikki suunnitelmat tai hankkeet, jotka eivät liity suoranaisesti alueen käyttöön tai ole sen kannalta tarpeellisia, mutta ovat omiaan vaikuttamaan tähän alueeseen merkittävästi”, kuuluvat siinä säädetyn ympäristönsuojelujärjestelmän soveltamisalaan (ks. vastaavasti tuomio 26.4.2017, komissio v. Saksa, C-142/16, EU:C:2017:301, 29 kohta).
- 27 Kyseisessä säännöksessä erotetaan kaksi vaihetta siinä säädetystä arviointimenettelyssä. Ensimmäisessä vaiheessa, jota kyseisen säännöksen ensimmäinen virke koskee, jäsenvaltioiden edellytetään arvioivan asianmukaisesti suunnitelman tai hankkeen vaikutukset suojeltuun alueeseen, kun on todennäköistä, että suunnitelma tai hanke vaikuttaa kyseiseen alueeseen merkittävästi. Säännöksen toisessa virkkeessä tarkoitettussa toisessa vaiheessa, joka seuraa asianmukaista arviointia, asetetaan tällaisen suunnitelman tai hankkeen hyväksymisen edellytykseksi se, että suunnitelma tai hanke ei saa vaikuttaa kyseisen alueen koskemattomuuteen, jollei luontodirektiivin 6 artiklan 4 kohdan säännöksistä muuta johdu (ks. vastaavasti tuomio 26.7.2019, Inter-Environnement Wallonie ja Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen, C-411/17, EU:C:2019:622, 118 ja 119 kohta).
- 28 Ensinnäkin sen arvioimiseksi, koskeeko päätös, jolla jatketaan alkuperäisessä luvassa vahvistettua määräaikaa sellaisen nesteytetyn maakaasun uudelleenkaasutukseen tarkoitettun terminaalin toteuttamiseksi, jonka rakennustöitä ei ole aloitettu, luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua ”hanketta”, on muistutettava, että oikeuskäytännöstä ilmenee, että YVA-direktiivin 1 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettu hankkeen käsite voidaan ottaa tässä yhteydessä huomioon (ks. vastaavasti tuomio 26.7.2019, Inter-Environnement Wallonie ja Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen, C-411/17, EU:C:2019:622, 122 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 29 Koska YVA-direktiiviin perustuva hankkeen käsitteen määritelmä on suppeampi kuin luontodirektiiviin perustuva määritelmä, unionin tuomioistuin on katsonut, että jos toiminta kuuluu YVA-direktiivin soveltamisalaan, sen on sitä suuremmalla syyllä kuuluttava luontodirektiivin soveltamisalaan (tuomio 7.11.2018, Coöperatie Mobilisation for the

- Environment ym., C-293/17 ja C-294/17, EU:C:2018:882, 65 kohta ja tuomio 29.7.2019, Inter-Environnement Wallonie ja Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen, C-411/17, EU:C:2019:622, 123 kohta).
- 30 Tästä seuraa, että jos toiminta katsotaan YVA-direktiivissä tarkoitetuksi hankkeeksi, se voi olla luontodirektiivissä tarkoitettu hanke (tuomio 29.7.2019, Inter-Environnement Wallonie ja Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen, C-411/17, EU:C:2019:622, 124 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 31 YVA-direktiivin 1 artiklan 2 kohdan a alakohdassa käsite ”hanke” määritellään siten, että kyseisen alakohdan ensimmäisen luettelankohdan mukaan sillä tarkoitetaan rakennustyön tai muun laitoksen tai suunnitelman toteuttamista ja toisen luettelamakohdan mukaan sillä tarkoitetaan muuta luonnonympäristöön ja maisemaan kajoamista mukaan lukien maaperän luonnonvarojen hyödyntäminen.
- 32 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee lisäksi, että kun otetaan huomioon erityisesti YVA-direktiivin 1 artiklan 2 kohdan a alakohdan ensimmäisen luettelamakohdan sanamuoto, sanalla ”hanke” tarkoitetaan töitä tai kajoamista, joilla muutetaan alueen fyysistä olotilaa (tuomio 29.7.2019, Inter-Environnement Wallonie ja Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen, C-411/17, EU:C:2019:622, 62 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 33 Käsiteltävässä asiassa nesteytetyn maakaasun uudelleenkaasutukseen tarkoitettun terminaalin, jonka rakennustöitä ei ole aloitettu, rakentamiselle alun perin vahvistetun määräajan jatkamisesta tehty päätös täyttää tällaiset kriteerit, ja sen on näin ollen katsottava koskevan YVA-direktiivissä tarkoitettua ”hanketta”.
- 34 Tällaisen päätöksen on näin ollen myös katsottava koskevan luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua hanketta.
- 35 Kuten julkiasiamies totesi ratkaisuehdotuksensa 32 kohdassa, jos tietyt toiminnot – kun otetaan huomioon muun muassa niiden toistuvuus, luonne ja toteuttamisedellytykset – on katsottava yhdeksi toimenpiteeksi, niitä voidaan pitää luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuna yhtenä ja samana hankkeena, joka ei kyseisen säännöksen perusteella edellytä uutta arviointimenettelyä (ks. vastaavasti tuomio 14.1.2010, Stadt Papenburg, C-226/08, EU:C:2010:10, 47 ja 48 kohta ja tuomio 7.11.2018, Coöperatie Mobilisation for the Environment ym., C-293/17 ja C-294/17, EU:C:2018:882, 78 ja 80 kohta).
- 36 Nyt käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että pääasiassa kyseessä oleva lupa koskee samaa hanketta, joka alun perin hyväksyttiin.
- 37 Tästä ei kuitenkaan voida päätellä, että pelkästään tästä syystä pääasiassa kyseessä olevan kaltainen lupa ei kuulu luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdan soveltamisalaan.
- 38 Toisin kuin tapauksissa, jotka johtivat tämän tuomion 35 kohdassa mieleen palautettuun oikeuskäytäntöön, tällaisen luvan tarkoituksena ei nimittäin ole uusia toistuvaa toimintaa koskevaa lupaa toiminnan harjoittamisen aikana vaan mahdollistaa sellaisen hankkeen toteuttaminen, joka – kuten ennakkoratkaisupyynnöstä ja erityisesti Irlannin lainsäädännön kuvauksesta ilmenee – on saanut ensimmäisen luvan, joka on rauennut ilman, että suunnitellut työt olisi edes aloitettu.

- 39 Tästä seuraa, että kyseinen lupa koskee ”hanketta”, johon sovelletaan luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdan vaatimuksia, riippumatta siitä, oliko mainittua säännöstä noudatettava alkuperäistä lupaa annettaessa.
- 40 Toiseksi on määritettävä, onko pääasiassa kyseessä olevan luvan kaltaista lupaa pidettävä kyseisessä säännöksessä tarkoitettuna hankkeelle annettuna ”hyväksyntänä”.
- 41 Kaavoitusviranomaisen kiistää tämän arvioinnin sillä perusteella, että tässä tapauksessa kahden ominaispiirteen on täyttyvä, eli hyväksynnällä on annettava oikeus hankkeen toteuttamiseen ja sen on koskettava viimeksi mainitun sisältöä. Kaavoitusviranomaisen mukaan nämä kaksi edellytystä eivät täyty nyt käsiteltävässä asiassa sillä perusteella, että ensimmäisen edellytyksen osalta nesteytetyn maakaasun uudelleenkaasutukseen tarkoitettun terminaalin rakentaminen olisi voinut alkaa alkuperäisen luvan antamisesta lähtien ja toisen edellytyksen osalta pääasiassa kyseessä olevalla luvalla ainoastaan jatketaan hankkeen rakentamisaikaa hanketta muuttamatta.
- 42 Tämän osalta on palautettava mieleen, että vaikka luontodirektiivissä ei määritellä edellytyksiä, joilla viranomaiset ”antavat hyväksyntänsä” tietyille hankkeelle direktiivin 6 artiklan 3 kohdan nojalla, YVA-direktiivin 1 artiklan 2 kohdan c alakohdassa olevalla luvan käsitteellä on merkitystä määriteltäessä näiden sanojen merkityssisältöä (tuomio 29.7.2019, Inter-Environnement Wallonie ja Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen, C-411/17, EU:C:2019:622, 142 kohta).
- 43 YVA-direktiivin 1 artiklan 2 kohdan c alakohdan mukaan ”luvalla” tarkoitetaan ”toimivaltaisen viranomaisen tai viranomaisten päätöstä, joka oikeuttaa hankkeen toteuttajan ryhtymään hankkeen toteuttamiseen”.
- 44 Toisin kuin kaavoitusviranomaisen väittää, 7.1.2004 annetusta tuomiosta Wells (C-201/02, EU:C:2004:12), jonka se mainitsee perustelujensa tueksi, ei ilmene, että ainoastaan päätös, jolla muutetaan alun perin hyväksyttyä hanketta, voi olla kyseisessä säännöksessä tarkoitettu lupa. Mainitun tuomion 44–47 kohdasta nimittäin ilmenee, että toteamus siitä, että alkuperäinen lupa oli rauennut ja että uusi lupa oli välttämätön toiminnan harjoittamisen jatkamiseksi, sai unionin tuomioistuimen katsomaan, että kyseisen toiminnan jatkamisen sallivalla päätöksellä oli korvattu paitsi alkuperäisen luvan sanamuoto myös sen sisältö ja että päätös oli siten uusi lupa.
- 45 Kuten ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, alkuperäisen luvan vaikutukset lakkasivat siinä vahvistetun kymmenen vuoden määräajan päätyttyä, eikä minkäänlaisia töitä voitu enää toteuttaa. Tästä seuraa, että kyseisen määräajan päätyttyä alkuperäinen lupa oli rauennut ja että sitä ei siis muutettu pääasiassa kyseessä olevalla luvalla vaan se korvattiin sillä.
- 46 Sillä, että pääasiassa kyseessä oleva hanke olisi voitu toteuttaa alkuperäisen luvan nojalla, ei ole tältä osin merkitystä.
- 47 Tästä seuraa, että pääasiassa kyseessä olevan kaltainen lupa on todellakin YVA-direktiivissä tarkoitettu uusi lupa ja näin ollen myös luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu hyväksyntä.
- 48 Edellä esitetyn perusteella ensimmäiseen ja toiseen kysymykseen on vastattava, että päätöstä, jolla jatketaan nesteytetyn maakaasun uudelleenkaasutukseen tarkoitettun terminaalin rakennushankkeen toteuttamiselle alun perin vahvistettua kymmenen vuoden määräaikaa, on pidettävä luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuna hankkeelle annettuna

hyväksyntänä, kun kyseistä hanketta koskeva alkuperäinen lupa, joka on rauennut, on lakannut tuottamasta oikeusvaikutuksia sen määräajan päätyttyä, joka siinä oli kyseisten töiden suorittamiselle vahvistettu, ja kun kyseisiä töitä ei ole aloitettu.

Kolmas kysymys

- 49 Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyytää kolmannella kysymyksellään lähinnä täsmennystä siihen, millä edellytyksillä pääasiassa kyseessä olevan luvan kaltaiseen lupaan sovelletaan luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdan ensimmäisessä virkkeessä säädettyä kyseiselle alueelle aiheutuvien vaikutusten asianmukaista arviointia koskevaa vaatimusta. Se haluaa erityisesti tietää, onko toimivaltaisen viranomaisen otettava huomioon alun perin luvan saaneisiin töihin ja suunniteltuun käyttötarkoitukseen mahdollisesti tehdyt muutokset sekä alun perin myönnetyn luvan jälkeen tapahtunut ”ympäristöolosuhteiden” ja tieteellisen tietämyksen kehitys. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee lisäksi, onko toimivaltaisen viranomaisen arvioitava koko hankkeen vaikutukset alueeseen.
- 50 Tämän osalta on todettava – kuten tämän tuomion 27 kohdassa palautettiin mieleen –, että luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdassa erotetaan kaksi vaihetta siinä säädetystä arviointimenettelyssä ja että kyseisen säännöksen ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettussa ensimmäisessä vaiheessa edellytetään, että jäsenvaltiot arvioivat asianmukaisesti suunnitelman tai hankkeen vaikutukset suojeltuun alueeseen, kun on todennäköistä, että suunnitelma tai hanke vaikuttaa kyseiseen alueeseen merkittävästi (tuomio 29.7.2019, *Inter-Environnement Wallonie ja Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen*, C-411/17, EU:C:2019:622, 119 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 51 Erityisesti ennalta varautumisen periaate huomioiden tällaisen riskin katsotaan olevan olemassa, kun alaa koskevan parhaan tieteellisen tietämyksen perusteella ei voida sulkea pois sitä, että suunnitelma tai hanke voi vaikuttaa kyseistä aluetta koskeviin suojelutavoitteisiin. Riskiä on arvioitava erityisesti alueen, jota suunnitelma tai hanke koskee, ominaisuuksien ja erityisten ympäristöolosuhteiden valossa (tuomio 29.7.2019, *Inter-Environnement Wallonie ja Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen*, C-411/17, EU:C:2019:622, 134 kohta).
- 52 Suunnitelmasta tai hankkeesta aiheutuvien vaikutusten asianmukainen arviointi merkitsee sitä, että alaa koskeva paras tieteellinen tietämys huomioon ottaen on ennen suunnitelman tai hankkeen hyväksymistä yksilöitävä suunnitelman tai hankkeen kaikki sellaiset näkökohdat, jotka voivat yksinään tai yhdistettyinä muiden suunnitelmien tai hankkeiden kanssa vaikuttaa suojellun alueen suojelutavoitteisiin. Toimivaltaiset kansalliset viranomaiset voivat hyväksyä toiminnan vasta varmistuttuaan siitä, ettei se vaikuta haitallisesti kyseisen alueen koskemattomuuteen. Näin on silloin, kun ei ole olemassa mitään tieteelliseltä kannalta perusteltua epäilyä tällaisten vaikutusten aiheutumatta jäämisestä (tuomio 29.7.2019, *Inter-Environnement Wallonie ja Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen*, C-411/17, EU:C:2019:622, 120 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 53 Luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdan perusteella tehtyä arviointia ei voida pitää asianmukaisena, jos siinä on aukkoja ja jos siinä ei ole täydellisiä, täsmällisiä ja lopullisia toteamuksia ja päätelmiä, joilla voitaisiin hälventää kaikenlainen perusteltu tieteellinen epäily suunniteltujen töiden vaikutuksista asianomaiseen suojelualueeseen (tuomio 24.11.2011, *komissio v. Espanja*, C-404/09, EU:C:2011:768, 100 kohta).

- 54 On lisättävä, että on myös otettava huomioon aikaisempien lupien yhteydessä mahdollisesti tehdyt arvioinnit, jotta voidaan välttää se, että samasta hankkeesta tehdään useita ympäristöarviointeja, jotka kattavat kaikki luontodirektiivin vaatimukset (ks. analogisesti tuomio 10.9.2015, Dimos Kropias Attikis, C-473/14, EU:C:2015:582, 55 kohta ja tuomio 22.3.2012, Inter-Environnement Bruxelles ym., C-567/10, EU:C:2012:159, 42 kohta).
- 55 Sillä, että tällaiset aikaisemmat arvioinnit otetaan huomioon annettaessa pääasiassa kyseessä olevan kaltainen lupa, jolla jatketaan hankkeen rakentamiselle vahvistetun määräajan kestoja, voidaan kuitenkin sulkea pois riski merkittävästä vaikutuksesta suojeltuun alueeseen vain, jos ne sisältävät täydellisiä, täsmällisiä ja lopullisia päätelmiä, joilla voidaan hälventää kaikenlainen perusteltu tieteellinen epäily töiden vaikutuksista, ja edellyttäen, että asian kannalta merkitykselliset ympäristötiedot ja tieteelliset tiedot eivät ole kehittyneet, ettei hanketta ole muutettu eikä muita huomioon otettavia suunnitelmia tai hankkeita ole olemassa.
- 56 Tästä seuraa, että toimivaltaisen viranomaisen on arvioitava, onko ennen pääasiassa kyseessä olevan luvan kaltaisen luvan, jolla jatketaan ensimmäisessä luvassa alun perin vahvistettua määräaikaan nesteytetyn maakaasun uudelleenkaasutukseen tarkoitetun terminaalin rakennushankkeen toteuttamiselle, myöntämistä tehtävä luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdan ensimmäisessä virkkeessä säädetty vaikutusten asianmukainen arviointi, ja jos näin on, onko sen koskettava hanketta kokonaisuudessaan vai sen osaa, ja on erityisesti otettava huomioon sekä mahdollinen aikaisemmin tehty arviointi että asian kannalta merkityksellisten ympäristötietojen ja tieteellisten tietojen kehittyminen ja hankkeen mahdollinen muuttaminen ja muiden suunnitelmien tai hankkeiden olemassaolo.
- 57 Käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että nesteytetyn maakaasun uudelleenkaasutukseen tarkoitetun terminaalin rakennushanke oli määrä toteuttaa kahden suojellun alueen läheisyydessä ja että ennen alkuperäisen luvan myöntämistä ei ollut tehty arviointia, joka olisi sisältänyt täydellisiä, täsmällisiä ja lopullisia päätelmiä, joilla voitiin hälventää kaikenlainen perusteltu tieteellinen epäily suunniteltujen töiden vaikutuksista kyseisiin alueisiin.
- 58 Tästä seuraa yhtäältä, ettei voida sulkea pois sitä, että tällainen hanke voi vaikuttaa kyseisiin alueisiin merkittävästi, ja toisaalta, että tällaiset seikat, jotka ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tarkistettava, ovat sellaisia, että luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdassa edellytetty vaikutusten asianmukainen arviointi on tehtävä ennen pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen luvan myöntämistä. Tästä seuraa myös, että tällainen arviointi ei voi muodostua pelkästä mahdollisesti aikaisemmin tehdyn arvioinnin päivittämisestä, vaan siinä on arvioitava täysimääräisesti koko hankkeen kyseisille alueille aiheuttamat vaikutukset.
- 59 Edellä esitetyn perusteella kolmanteen kysymykseen on vastattava, että toimivaltaisen viranomaisen on arvioitava, onko päätöksen, jolla jatketaan nesteytetyn maakaasun uudelleenkaasutukseen tarkoitetun terminaalin rakennushankkeen, jota koskeva alkuperäinen lupa on rauennut, toteuttamiselle alun perin vahvistettua määräaikaan, vaikutukset arvioitava asianmukaisesti luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdan ensimmäisessä virkkeessä säädettyllä tavalla, ja jos näin on, onko tämän arvioinnin koskettava hanketta kokonaisuudessaan vai sen osaa, ja sen on erityisesti otettava huomioon sekä mahdollinen aikaisemmin tehty arviointi että asian kannalta merkityksellisten ympäristötietojen ja tieteellisten tietojen kehittyminen mutta myös hankkeen mahdollinen muuttaminen ja muiden suunnitelmien tai hankkeiden olemassaolo. Kyseinen vaikutusten arviointi on tehtävä, jos alaa koskevan parhaan tieteellisen tietämyksen perusteella ei voida sulkea pois sitä, että kyseinen hanke vaikuttaa asianomaisen alueen suojelutavoitteisiin. Kyseisen hankkeen aikaisemmalla arvioinnilla, joka on tehty ennen

hanketta koskevan alkuperäisen luvan myöntämistä, voidaan sulkea kyseinen riski pois ainoastaan, jos se sisältää täydellisiä, täsmällisiä ja lopullisia päätelmiä, joilla voidaan hälventää kaikenlainen perusteltu tieteellinen epäily töiden vaikutuksista, ja edellyttäen, että asian kannalta merkitykselliset ympäristötiedot ja tieteelliset tiedot eivät ole kehittyneet, että hanketta ei mahdollisesti ole muutettu ja että muita suunnitelmia tai hankkeita ei ole olemassa.

Neljäs kysymys

- 60 Neljännellä kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee lähinnä, onko ensimmäiseen, toiseen ja kolmanteen kysymykseen annettava vastaus erilainen sen mukaan, asetetaanko hanketta koskevassa luvassa hankkeen toimintavaihetta koskeva määräaika vai ainoastaan määräaika sen toteuttamisvaiheelle edellyttäen, että työt saatetaan päätökseen kyseisessä ajassa.
- 61 Tämän osalta on todettava, että vaikuttaa siltä, että näiden kahden lupatyypin välisellä erolla ei ole vaikutusta pääasiaan.
- 62 Koska ennakkoratkaisupyynnön esittämisen perusteena ei ole neuvoa-antavien lausuntojen esittäminen yleisistä tai hypoteettisista kysymyksistä vaan oikeusriidan todelliseen ratkaisemiseen erottamattomasti liittyvä tarve (tuomio 26.3.2020, Miasto Łowicz ja Prokurator Generalny, C-558/18 ja C-563/18, EU:C:2020:234, 44 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen), neljäs kysymys on jätettävä tutkimatta.

Viides kysymys

- 63 Viidennellä kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee, miltä osin kansallisen tuomioistuimen velvollisuus tulkita kansallista lainsäädäntöä niin pitkälti kuin mahdollista luontodirektiivin säännösten ja Århusin yleissopimuksen määräysten mukaisesti riippuu siitä, että pääasian oikeudenkäynnin asianosaiset ovat nimenomaisesti tuoneet esiin tällaiset tulkintakysymykset. Se tiedustelee täsmällisemmin todettuna sitä, onko kansallisella tuomioistuimella siinä tapauksessa, että kansallisessa oikeudessa säädetään kahdesta päätöksentekomenettelystä, joista vain toinen on luontodirektiivin mukainen, velvollisuus tulkita kansallista lainsäädäntöä siten, että ainoastaan direktiivin mukaista päätöksentekomenettelyä voidaan soveltaa, vaikka asian, joka sen käsiteltäväksi on saatettu, asianosaiset eivät ole nimenomaisesti vedonneet tällaiseen tulkintaan.
- 64 Unionin tuomioistuimen vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että yksinomaan kansallisen tuomioistuimen, jossa pääasia on vireillä ja joka vastaa annettavasta ratkaisusta, tehtävänä on kunkin asian erityispiirteiden perusteella harkita, onko ennakkoratkaisu tarpeen asian ratkaisemiseksi ja onko sen unionin tuomioistuimelle esittämällä kysymyksillä merkitystä asian kannalta (tuomio 19.12.2019, Junqueras Vies, C-502/19, EU:C:2019:1115, 55 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 65 Tästä seuraa, että kansallisten tuomioistuinten esittämällä kysymyksillä oletetaan olevan merkitystä asian ratkaisemisen kannalta ja että unionin tuomioistuin voi kieltäytyä ratkaisemasta nämä kysymykset ainoastaan silloin, kun ilmenee, että pyydetyllä tulkitsemisella ei ole mitään yhteyttä kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävän asian tosiseikkoihin tai kohteeseen, jos kyseinen ongelma on luonteeltaan hypoteettinen taikka jos unionin tuomioistuimella ei ole

tiedossaan niitä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, jotka ovat tarpeen, jotta se voisi antaa hyödyllisen vastauksen mainittuihin kysymyksiin (tuomio 19.12.2019, Junqueras Vies, C-502/19, EU:C:2019:1115, 56 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 66 Aluksi on todettava, että viidennessä kysymyksessä ei mainita riittävän täsmällisesti niitä Århusin yleissopimuksen määräyksiä, joiden tulkintaa pyydetään.
- 67 Ennakkoratkaisupyynnöstä ja unionin tuomioistuimelle esitetystä kirjallisista huomautuksista ilmenee lisäksi, että tämä kysymys on esitetty, koska ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin haluaa todeta, että kansallinen säännös, jonka perusteella pääasiassa kyseessä oleva lupa on myönnetty, on virheellinen, koska on olemassa toinen säännös eli tässä tapauksessa vuoden 2000 PDA:n 42 §, joka – tulkittuna luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohta huomioiden – olisi unionin oikeuden mukainen. Pääasian kantaja ei kuitenkaan ole vedonnut tähän oikeudelliseen virheeseen, eikä ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin näin ollen voi todeta sitä omasta aloitteestaan.
- 68 Tästä seuraa, että viides kysymys koskee todellisuudessa kansallisen tuomioistuimen mahdollisuutta tukeutua kansallisen säännöksen unionin oikeuden mukaiseen tulkintaan todetakseen omasta aloitteestaan, että toinen kansallinen säännös, joka on pääasiassa kyseessä olevan luvan oikeusperusta, on ristiriidassa unionin oikeuden kanssa.
- 69 Kuten julkisasiamies totesi ratkaisuehdotuksensa 61 ja 68 kohdassa, ei ole kuitenkaan selvää, mistä syistä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen olisi pyrittävä määrittämään pääasiassa kyseessä olevan luvan asianmukainen oikeusperusta, jos sen olisi joka tapauksessa todettava, että kyseinen lupa on annettu luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdan vastaisesti, kun on lisäksi niin, että unionin tuomioistuimen käytettävissä olevasta asiakirja-aineistosta näyttää ilmenevän, että Friends of the Irish Environment on väittänyt, että direktiivin 6 artiklan 3 kohtaa on rikottu.
- 70 On lisättävä, ettei ennakkoratkaisupyynnöstä ilmene selvästi, kielletäänkö Irlannin oikeudessa kaikissa tapauksissa kansallista tuomioistuinta ottamasta omasta aloitteestaan huomioon oikeudellisia perusteita, joihin kantaja ei ole vedonnut.
- 71 Tästä seuraa, että unionin tuomioistuimella ei ole tiedossaan niitä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, jotka ovat tarpeen, jotta se voisi antaa hyödyllisen vastauksen viidenteen kysymykseen, joka on siis jätettävä tutkimatta.

Kuudes kysymys

- 72 Kuudennella kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee lähinnä, onko siinä tapauksessa, että sen toisen kysymyksen a kohtaan on vastattava, että luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdan soveltaminen pääasiassa kyseessä olevan luvan kaltaiseen lupaan riippuu siitä, että kyseistä säännöstä ei ole noudatettu alkuperäistä lupaa myönnettäessä, unionin oikeutta tulkittava siten, että se on esteenä kansalliselle menettelysäännölle, jolla estetään kantajaa sen pääasiassa kyseessä olevan luvan kaltaisesta luvasta nostaman kanteen yhteydessä esittämästä alun perin myönnetyn luvan lainvastaisuutta koskevaa väitettä tästä syystä. Se tiedustelee lisäksi, onko tällainen menettelysääntö jäsenvaltioilla olevan unionin oikeuden rikkomisten korjaamista koskevan velvollisuuden mukainen.

- 73 Ensimmäiseen ja toiseen kysymykseen annetusta vastauksesta ilmenee, että sillä, noudatetaanko alkuperäisen luvan kaltaisella luvalla luontodirektiiviä, ei ole merkitystä sen arvioimiseksi, onko pääasiassa kyseessä olevan luvan kaltainen lupa kyseisen direktiivin 6 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu hanketta koskeva hyväksyntä.
- 74 Tästä seuraa, että kuudenteen kysymykseen ei ole tarpeen vastata.

Oikeudenkäyntikulut

- 75 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) **Päätöstä, jolla jatketaan nesteytetyn maakaasun uudelleenkaasutukseen tarkoitettun terminaalin rakennushankkeen toteuttamiselle alun perin vahvistettua kymmenen vuoden määräaika, on pidettävä luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta 21.5.1992 annetun neuvoston direktiivin 92/43/ETY 6 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuna hankkeelle annettuna hyväksyntänä, kun kyseistä hanketta koskeva alkuperäinen lupa, joka on rauennut, on lakannut tuottamasta oikeusvaikutuksia sen määräajan päätyttyä, joka siinä oli kyseisten töiden suorittamiselle vahvistettu, ja kun kyseisiä töitä ei ole aloitettu.**
- 2) **Toimivaltaisen viranomaisen on arvioitava, onko päätöksen, jolla jatketaan nesteytetyn maakaasun uudelleenkaasutukseen tarkoitettun terminaalin rakennushankkeen, jota koskeva alkuperäinen lupa on rauennut, toteuttamiselle alun perin vahvistettua määräaika, vaikutukset arvioitava asianmukaisesti direktiivin 92/43 6 artiklan 3 kohdan ensimmäisessä virkkeessä säädetyllä tavalla, ja jos näin on, onko tämän arvioinnin koskettava hanketta kokonaisuudessaan vai sen osaa, ja sen on erityisesti otettava huomioon sekä mahdollinen aikaisemmin tehty arviointi että asian kannalta merkityksellisten ympäristötietojen ja tieteellisten tietojen kehittyminen mutta myös hankkeen mahdollinen muuttaminen ja muiden suunnitelmien tai hankkeiden olemassaolo.**

Kyseinen vaikutusten arviointi on tehtävä, jos alaa koskevan parhaan tieteellisen tietämyksen perusteella ei voida sulkea pois sitä, että kyseinen hanke vaikuttaa asianomaisen alueen suojelutavoitteisiin. Kyseisen hankkeen aikaisemmalla arvioinnilla, joka on tehty ennen hanketta koskevan alkuperäisen luvan myöntämistä, voidaan sulkea kyseinen riski pois ainoastaan, jos se sisältää täydellisiä, täsmällisiä ja lopullisia päätelmiä, joilla voidaan hälventää kaikenlainen perusteltu tieteellinen epäily töiden vaikutuksista, ja edellyttäen, että asian kannalta merkitykselliset ympäristötiedot ja tieteelliset tiedot eivät ole kehittyneet, että hanketta ei mahdollisesti ole muutettu ja että muita suunnitelmia tai hankkeita ei ole olemassa.

Allekirjoitukset